

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЮНАРКОМА
І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 57 (7618) | Аўторак, 4 красавіка 1944 г. | Цана 20 к.

Страты немцаў і трафеі войск 1-га Украінскага фронта за перыяд баёў з 4 па 31 сакавіка г.г.

Войскі 1-га Украінскага фронта пад камандаваннем Маршала Савецкага Саюза ЖУКАВА, у выніку праведзеных наступальных аперацый з 4 па 31 сакавіка, вызвалілі ад нямецкіх захопнікаў 41.940 квадратных кілометраў савецкай тэрыторыі, 3 абласныя цэнтры Украіны: **ВІННІЦА, КАМЯНЕЦ-ПАДОЛЬСК, ЧАРНАВІЦЫ**, 57 гарадоў, 11 чыгуначных вузлоў, 647 буйных насялёных пунктаў і 3.801 другіх насялёных пунктаў.

Развіваючы наступленне, войскі фронта выйшлі ў прадгор'і **КАРПАТ** і разрэзалі фронт немцаў на дзве часткі, пазбавіўшы яго асноўных камунікацый, у выніку чаго паўднёвая групоўка праціўніка вымушана базіравацца толькі на дарогі, якія ідуць праз Румынію.

У ходзе наступлення войскі фронта разграмілі ці нанеслі цяжкія страты 96, 208, 254, 291, 340, 371, 183, 217, 339, 68, 357, 359, 361 пяхотным дывізіям, дывізіённую групу польскага генерал-губернатарства, дывізіённую групу **ПРУТЦМАН**, дывізіённую групу **ШААЛЬ**, 454 дывізію аховы, 101 горна-стралковую дывізію, 44 галіцыйскую дывізію СС, 1, 6, 7, 8, 11, 16, 17, 19, 25 танкавыя дывізіі, танкавыя дывізіі СС «Райх», «Адольф Гітлер», танкавую групу **Радэвіц**, танкавую групу **Гудзіуса**, 20 мотадывізію немцаў і 8 пяхотную дывізію румын.

У выніку імклівага наступлення ўдарных войскі фронта ў раёне **СНАЛА** акружаны і дабіваюцца рэшткі сямі пяхотных, сямі танкавых і

адной матарызаванай дывізіі немцаў.

У выніку праведзеных аперацый з 4 па 31 сакавіка войскі 1-га Украінскага фронта нанеслі праціўніку наступныя страты:

ЗНИШЧЕНА: танкаў і самаходных гармат—1.338, гармат рознага калібра—2.516, мінамётаў—1.285, кулямётаў—4.206, аўтамашын і цягачоў—22.519, бронемашын і бронетранспарцёраў—572, самалётаў—272. Праціўнік пакінуў на полі боя 183.310 трупам салдат і афіцэраў.

За той-жа час войскі 1-га Украінскага фронта **ЗАХАПІЛІ** наступныя трафеі: танкаў і самаходных гармат—849, гармат рознага калібра—2.086, кулямётаў—4.223, мінамётаў—1.391, вінтовак і аўтаматаў—38.020, аўтамашын—31.468, бронемашын і бронетранспарцёраў—406, паравозаў—149, вагонаў—6.315, матацыклаў—1.944, радыёстанцый—203, снарадаў—7 мільёнаў 634 тысячы, складаў розных з ваеннай маёмасцю—436, коней—4.528. Узятая ў палон 24.950 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Такім чынам агульныя страты немцаў па галоўных відах баявой тэхнікі і людзях за час аперацый складаюць: палоннымі і забітымі—208.260, танкаў і самаходных гармат—2.187, гармат рознага калібра—4.602, мінамётаў—2.676, кулямётаў—8.429, аўтамашын і цягачоў—53.987, бронемашын і бронетранспарцёраў—978.

СОВІНФОРМБЮРО.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

АПЕРАТЫўНАЯ ЗВОДКА ЗА 2 КРАСАВІКА

На працягу 2 красавіка войскі 1-га Украінскага фронта, працягваючы наступленне, авалодалі раённымі цэнтрамі Станіслаўскай абласці гарадамі **Косаў**, гарадам **Нуты** і раённым цэнтрам Чарнавіцкай абласці гарадам **Герца**.

На поўдзень ад горада **Камянец-Падольск** нашы войскі вялі наступальныя баі, у ходзе якіх авалодалі раённым цэнтрам Чарнавіцкай абласці гарадам **Новаселіца**, а таксама занялі некалькі другіх насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты **Маршыцы, Тарасаўцы, Ванчыноўцы, Думень, Кашулень**, і чыгуначныя станцыі **Ванчыноўцы, Новаселіца**.

На **Кішынёўскім** напрамку нашы войскі, перамагаючы супраціўленне і контратакі праціўніка, працягвалі весці наступальныя баі і авалодалі раённым цэнтрам **Малдаўскай ССР** гарадам **Рэзіна**, а таксама занялі больш 20 другіх насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты **Краснашэні, Сухулучэні, Клішава, Чанайцэні, Кішчельніца, Загарэнь, Бушаўна, Гара-**

дзішта, Нова-Краснае, Сцяпаняўна.

На **Ціраспольскім** напрамку нашы войскі, працягваючы наступленне, авалодалі раённым цэнтрам **Одэскай абласці** **Шыраева**, а таксама з баямі занялі больш 30 другіх насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты **Флера, Малая і Бальшая Кандратаўна, Нова-Аляксандраўна, Мар'янаўна, Міхайлаўна, Якімаў Яр, Нова-я і Старая Гуляеўна.**

На **Одэскім** напрамку нашы войскі з баямі занялі больш 50 насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты **Вульфава, Нова-Пятроўка, Новая Елізаветаўна, Яўгенёўна, Дзугастрава, Любатаеўна, Балайчук, Максімаўна, Аляксандраўна, Пятроўскае.**

На другіх участках фронта ў радзе пунктаў ішлі баі мясцовага значэння.

На працягу 1 красавіка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 19 нямецкіх танкаў. У наветраных баях і агнём знішчальнай артылерыі збіта 40 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫўНАЯ ЗВОДКА ЗА 3 КРАСАВІКА

На працягу 3 красавіка на захад і на паўднёвы захад ад горада **Дубна** нашы войскі вялі наступальныя баі, у ходзе якіх авалодалі раённымі цэнтрамі **Валынскай абласці** гарадам **Гарохаў**, гарадам **Берасцечна**, раённым цэнтрам **Львоўскай абласці** **Лапацін**, а таксама занялі больш 80 другіх насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты **Ольхуўна, Звіняча, Скобелка, Халанюў, Барэмель, Перамыл, Барылуў, Смажуў, Шчуравіц, Завідчэ, Кулікуў, Намілуў, Станіслаўчын, Паніновіца, Баратын, Паніква.**

Некалькі дзён таму назад войскі 2-га Украінскага фронта на радзе участкаў фарсіравалі раку **Прут** і занялі на румынскай тэрыторыі больш 50 насялёных пунктаў і сярод іх вялікія насялёныя пункты **Красналеўна, Шарпеніда, Сзвені, Хенешці, Дзянжэні, Сцефанешці, Кауешці, Трыфешці, Цыганешыу, Кырпіцый** (13 кілометраў на поўнач ад **Яссы**) і чыгуначную станцыю **Дзянжэні**, перарэзаўшы такім чынам чыгунку **Яссы—Дарахой.**

Войскі 1-га Украінскага фронта з 4 па 31 сакавіка вызвалілі ад нямецкіх захопнікаў 41.940 квадратных кілометраў савецкай зямлі. Чырвоная Армія вышла ў прадгор'і **Карпат** і разрэзала фронт немцаў на дзве часткі.

За гэты час вораг страціў палоннымі і забітымі 208.260 салдат і афіцэраў. Нашы войскі захапілі велізарнейшыя трафеі.

Слава гераічнай Чырвонай Арміі!

Заява Савецкага Ўрада

Увечары 2 красавіка Народны Камісар Замежных Спраў СССР тав. В.М. Молатаў запрасіў прадстаўнікоў савецкага і замежнага друку і зрабіў ад імені Савецкага Ўрада наступную заяву:

Чырвоная Армія, у выніку паспяховага прасоўвання наперад, выйшла на раку **Прут**, якая з'яўляецца дзяржаўнай граніцай паміж СССР і Румыніяй. Гэтым пакладзен пачатак поўнага аднаўлення савецкай дзяржаўнай граніцы, устаноўленай у 1940 годзе дагаворам паміж Савецкім Саюзам і Румыніяй, вераломна парушаным у 1941 годзе румынскім урадам у саюзе з гітлераўскай Германіяй. У пярэшні час Чырвоная Армія праводзіць ачышчальнае савецкай тэрыторыі ад усіх варажых войск, якія знаходзяцца на ёй, і ўжо недалёка той час, калі ўся савецкая граніца з Румыніяй будзе поўнаасцю адноўлена.

Савецкі Ўрад даводзіць да ведама, што наступаючыя часці Чырвонай Арміі, гонячы германскія арміі і саюзныя з імі румынскія войскі, перайшлі на некалькіх участках раку **Прут** і ўступілі на румынскую тэрыторыю. Вярхоўным Галоўнакамандаваннем Чырвонай Арміі дадзён загад савецкім наступаючым часцям біць ворага аж да яго разгрому і капітуляцыі.

Разам з тым Савецкі Ўрад заяўляе, што ён не мае мэты набыцця якой-небудзь часткі румынскай тэрыторыі, або змянення існуючага грамадскага ладу Румыніі і што ўступленне савецкіх войск у межы Румыніі дзакладае выключна ваеннай неабходнасцю і супраціўленнем войск праціўніка, якое працягваецца.

Пётр Дароненка ўнёс 60 рублёў золатам

ЛОЕВ. Нядаўна ў раённы цэнтр прышоў 65-гадовы калгаснік з вёскі **Хамінка** **Пётр Дароненка**, каб зрабіць свой унёс на пабудову танкавай калоны.

Ён унёс 60 рублёў золатам у маётах дарэвалюцыйнай чаканкі. Таварыш **Дароненка**—бацька двух франтавікоў, якія з першых дзён вайны змагаюцца за чэсць і незалежнасць Савецкай Радзімы.

Вялікі ўнёс зрабіў дырэктар **Шарпілаўскай школы** 65-гадовы **Іван Лявонавіч Мінькоў**. Ён унёс 15.000 рублёў наяўнымі.

Лекторый для партыйнага актыва

МОЗЫР. 3 красавіка. Пры партыйным кабінете гаркома КП(б)Б адкрыт лекторый. Лекцыі праводзяцца па тэмах кнігі таварыша **Сталіна** «**Аб Вялікай Айчыннай вайне Савецкага Саюза**», а таксама па асновах марксізма-ленінізма. Лектарамі ЦК КП(б)Б прычтаны першыя лекцыі. На кожнай з іх прысутнічала 60—70 чалавек партыйнага і савецкага актыва горада.

Пры парткабінете арганізавана кансультацыя для кіраўнікоў агіткалектываў і гурткоў па вывучэнню кнігі таварыша **Сталіна**. Бібліятэка кабінета папоўнена новымі кнігамі.

(БЕЛТА).

Абстрэл казахаў-бежанцаў сіньцзянскімі воінскімі часцямі

УЛАН-БАТОР. 1 красавіка. (ТАСС). Па вестках атрыманых тут з пайнфармаваных колаў, у канцы мінулага года мясцовыя ўлады правінцыі **Сіньцзян** (Кітай) прыступілі да гвалтоўнага перасялення вялікай колькасці казахаў насельніцтва **Алтайскай акругі** ў паўднёвыя раёны **Сіньцзяна**. Многія сем'і казахаў не пажадалі перасяляцца і, у пошуках сховішча ад праследвання з боку сіньцзянскіх воінскіх часцей, схаваліся на тэрыторыі **Мангольскай Народнай Рэспублікі**, дзе яны былі прыняты мангольскімі ўладамі, як бежанцы.

Кітайскія войскі, якія знаходзяцца ў паўночна-ўсходняй частцы правінцыі **Сіньцзян**, праследуючы казахаў, уварваліся на тэрыторыю **Мангольскай Народнай Рэспублікі** і абстрэлі з самалё-

таў як гэтых бежанцаў, так і насялёныя пункты **МНР**. Ўрад **Мангольскай Народнай Рэспублікі** не мог не рэагаваць на такога роду грубае парушэнне граніц **МНР** і даў адпор гэтым уварваўшымся сіньцзянскім войскам.

У сувязі з гэтым, у кіруючых урадавых колах **Мангольскай Народнай Рэспублікі** пярэда перакананні, што ў выпадку, калі падобныя парушэнні граніц **МНР** з боку сіньцзянскіх войск будуць мець месца і надалей, то савецкі ўрад, у сілу існуючага паміж СССР і **МНР** дагавора аб узаемадапамозе ад 12 сакавіка 1936 года, будзе вымушан, у мэтах аховы безапаснасці тэрыторыі **Мангольскай Народнай Рэспублікі**, аказаць уладу гэтай рэспублікі ўсю неабходную дапамогу і падтрымку.

Да ўсіх комсамольцаў і моладзі вызваленых ад нямецкіх захопнікаў раёнаў Беларусі ЗВАРОТ

КОМСАМОЛЬЦАУ І МОЛАДЗІ Н-СКАГА АДНАЎЛЕНЧАГА АТРАДА
ДНЕПРА-ДЗВІНСКАГА РАЧНОГА ПАРАХОДСТВА

Дарагія таварышы! Нямецкія захопнікі за час акупацыі разграбілі, спалілі і разбурылі большасць жылёвых будынкаў у гарадах і сёлах нашай Беларусі. Мы бачылі вёскі, спаленыя да апошняй хаты. Многія гарады, у тым ліку і наш родны Гомель, скалечаны да непазнавальнасці. Замест прыгожых абсталяваных жылёвых дамоў, школ, тэхнікумаў, кінатэатраў, клубаў, паркаў, засталіся руіны і пажарышчы. Замест садоў і зялёных насаджэнняў тырчаць абгарэлыя пні. Разбурана таксама наша рачная гаспадарка — Гомельскі порт, суднарамонтны завод.

Насельніцтва вызваленых ад ворага раёнаў Беларусі не мае неабходнай колькасці жылёвай плошчы, а таксама будынкаў пад школы, больницы, клубы, тэатры, установы.

«Нам неабходна поўнаццю ліквідаваць вынікі гаспадарання немцаў у раёнах, вызваленых ад нямецкай акупацыі. Гэта вялікая, агульнанародная задача. Мы можам і павінны вырашыць гэту цяжкую задачу за кароткі тэрмін», — сказаў тав. Сталін.

Комсамольцы і моладзь Савецкага Саюза ў пісьме таварышу Сталіну далі слова адбудаваць, упрыгожыць гарады, спаленыя лютым ворагам, аднавіць жылёвыя і гаспадарчыя будынкі калгасаў і калгаснікаў.

Самааддачай працай данамагаючы нашай слаўнай Чырвонай Арміі, якая вядзе гераічнае пабе-

даюснае наступленне супроць гітлераўскіх мярзотнікаў, мы, комсамольцы і моладзь, адначасова можам і павінны прыкладзі свае сілы, выкарыстаць увесь вольны час на аднаўленне савецкіх гарадоў і сёл, вызваленых ад ворага, дапамагчы партыйным і савецкім органам у хутчэйшай ліквідацыі вынікаў нямецкай акупацыі.

Мы, комсамольцы і моладзь Н-скага аднаўленчага атрада Днепра-Дзвінскага рачнога параводства, па слаўнаму прыкладу сталінградцаў, побач з аднаўленнем рачной гаспадаркі, вырашылі прыняць актыўны ўдзел у аднаўленні любімага Гомеля.

Абавязуемся:

1. Кожны з нас — комсамольцаў і моладзых рабочых — адпрацоўвае па дваццаць гадзін у месяц у перабочы час на аднаўленні жылёвага фонда і грамадскіх будынкаў горада Гомеля.

Да 1 мая 1944 года на падрыхтоўча-аднаўленчых работах мы адпрацуем па 30 гадзін.

2. Створым 10 комсамольска-маладзёжных брыгад для аднаўленчых работ, будзем пашыраць і замацоўваць іх у далейшым.

3. У працэсе аднаўленчых работ будзем весці абучэнне моладзі спецыяльнасцям будаўнікоў — каменшчыкаў, штукатураў, цесляроў, пячнікоў.

4. Самі вырабім усе інструменты, неабходныя для вытворчасці будаўнічых работ нашым аднаўленчым брыгадам.

5. Адначасова кожны комсамалец і моладзь рабочы адрамантуе сваё жыллё і прывядзе ў парадак навакольную тэрыторыю.

6. Правядзем азеяленне ў сябе на прадпрыемствах і адведзеных нам участках вуліц горада.

Мы заклікаем усіх комсамольцаў і моладзь вызваленых ад ворага раёнаў Беларусі прыкладзі свае сілы на выкананне пачэснай задачы адраджэння родных гарадоў і сёл. Гэта будзе не малым укладам у справу поўнага разгрому нямецкіх захопнікаў.

Чым хутчэй мы залечым раны роднай зямлі, узнімем з попелу разбураныя — нямецкімі дзікунамі заводы і фабрыкі, вуліцы гарадоў і сёл, тым больш данаможам воінам слаўнай Чырвонай Арміі пашпэхова завяршыць выгнаўне за межы нашай Радзімы і разгром гітлераўскіх грабежнікаў і забойцаў.

Актыўны працоўны ўдзел у аднаўленні свайго горада і калгаса ёсць справа чэсці кожнага комсамольца, моладзёга рабочага, калгасніка, інтэлігента вызваленых ад ворага раёнаў Беларусі.

Маладыя савецкія патрыёты! Новымі працоўнымі подвігамі — ля станка, на калгасных палях, на рыштваннях будоўляў і аднаўленчых работ — адкажам на гістарычны перамогі Чырвонай Арміі!

Няхай жыве наша вялікая Савецкая Радзіма!

Няхай жыве таварыш Сталін!

Па даручэнню схода моладзі Н-скага аднаўленчага атрада, зварот падпісалі:

Л. Беніна — нармаўшчык, сакратар камітэта ЛКСМБ; І. Кірзева — памочнік капітана паравода, член камітэта ЛКСМБ; Е. Ляпкін — рабочы-слесар; В. Долгадзілін — рабочы; О. Чыкунова — планавік; В. Аўчынінаў — тэхнік-нармаўшчык; Ф. Кірылаў — вадалаз; П. Фурманова — ўчотчык; А. Крывой — рабочы; П. Кудзінаў — рабочы; А. Дзенендзік — памочнік капітана.

Баявыя справы беларускіх партызан

На тэрыторыі Мінскай абласці дзейнічаюць бясстрашныя народныя месціцкія брыгады «За савецкую Беларусь». За апошнія 7 месяцаў яны падарвалі і скінулі пад адкос на асноўных чыгуначных магістралях 42 варожыя воінскія эшалоны ворага. У выніку гэтых дыверсій знішчана 36 паравозаў, 195 вагонаў з баявой тэхнікай і жывой сілай ворага, 14 платформаў з аўтамашынамі, 8 — з гаручым, 6 — з баявой тэхнікай і 2 браніраваныя вагоны.

Апрача таго савецкія патрыёты знішчылі два чыгуначныя і 6 шасейных мастоў, падарвалі на мінах 21 аўтамашыну, разбілі 4 гарматы ворага. У баях, а таксама з засад знішчана больш 1500 гітлераўскіх салдат і афіцэраў. Народныя месціцкія нечаканым ударам разграмілі нямецкую ахову лагера ваеннапалонных і вызвалілі з няволі 150 палонных чырвонаармейцаў. Усе яны ўліліся ў рады партызан.

Некалькі партызанскіх атрадаў, якія дзейнічаюць у **Беластоцкай** абласці, у сакавіку пусцілі пад адкос 20 нямецкіх воінскіх эшалонаў. Апрача таго, партызаны ўзарвалі два чыгуначныя і 7 шасейных мастоў, выразалі 37 кілометраў тэлефонна-тэлеграфнай лініі сувязі.

Разведчыкі аднаго з партызанскіх атрадаў **Брэсцкай** абласці ўстанавілі, што немцы гоняць нарабаваную ў насельніцтва жывёлу. Савецкія патрыёты з засады печакана напалі і знішчылі гітлераўцаў, а адбітых у іх кароў і коней вярнулі сялянам.

Партызаны **Вілейскай** абласці 23 сакавіка напеслі камбініраваны ўдар па чыгуначнай магістралі Крулеўшчызна — Полацк. Партызанамі Героя Савецкага Саюза тав. Л. падарвана 600 рэк і адзін мост. Група партызанскіх атрадаў узарвала больш 2.200 рэк. Рух паяздоў на чыгунцы быў спынены на 36 гадзін.

3 21 па 27 сакавіка дыверсійныя групы **Баранавіцкіх** партызан падарвалі 5 варожых воінскіх эшалонаў, знішчылі адну гармату ворага.

26 сакавіка група нямецкіх салдат награнула на тры вёскі **Пінскай** абласці. Гітлераўцы хацелі захапіць жыхараў для ўгона іх у рабства. Партызаны тав. Р. свосчасова даведаліся аб гэтым і далі бой акупантам. Немцы ўпаклі, страціўшы 51 салдата забітым і 24 параненымі.

Народныя месціцкія брыгады імені **Дзяржынскага** 5 сакавіка разграмілі конныя гарнізоны праціўніка ў вёсцы Б. і двух суседніх населішчах. Забіта 56 і паранена 21 нямецкі салдат. Узят 20 палонных. Партызаны захапілі трафік, у ліку якіх узбраенне, харчовы склад, склад рэчаў і 20 коней.

Вырасцім высокі ўраджай!

У вольным жыцці, у дружнай калектыўнай працы хутка бяжыць час. Нібы ўчора па вуліцы нашага калгаса праходзілі на захад грозныя савецкія танкі, а над вёскай імкліва праляталі сталінскія сокалы. Але пасля вызвалення шрайноў значны час. Вось ужо настала вясна — гарачы час палівых работ. Будзе вырашана пспех барацьбы за высокі, стопудовы ўраджай, які мы мяркуем вырасіць у гэтым годзе.

3 самай восені мы рыхтуемся да вясны, першай вясны на зямлі, вызваленай ад праклятай немцы. У калгасе небывалы творчы ўздым. Усе калгаснікі і калгасніцы працуюць за двух, за трох. У іх адно імкненне — атрымаць у гэтым годзе высокі ўраджай — ураджай перамогі.

Да пачатку лютата мы засыпалі ўсё патрэбнае насенне. Для гэтага калгаснікі сабралі самае лепшае зерне. Мы рашылі засяяць звыш плана гектары «капчатковага разгрому ворага». Зараз план засяпкі насення выкапан на 110 процантаў. Насенне правэрана, яно мае 98 процантаў усхожасці. Мы сабралі каля трох тон бульбяных вярхушак.

Вялікую ўвагу звяртаем на збор і вывазку мясцовых угнаенняў. На калгаснае поле вывезена звыш 200 вазоў гною, сабраны дзесяткі цэнтнераў попе-

лу і птушынага памёту. Мяркуем таксама шырока выкарыстаць вялікія запасы торфу, які размешчаны непадалёк ад вёскі.

Кожны калгаснік ведае, што для работы на полі патрэбен добры конь. Ад вынослівасці цягла ў значнай меры залежыць поспех сяўбы. Таму мы наладзілі за коньмі добры догляд; усё пагалоўе мае сярэдняю вышэйсярадную ўкормленасць. Конь не падвядзе нас у час сяўбы. На час палівых работ мы дастаткова забраніравалі грубых кармоў і канцэнтратаў.

Кузня даўно закончыла рамонт сельскагаспадарчага інвентара. Адрамантавана 37 плугоў, 40 баран, 36 калёс. Поўнаццю падрыхтавана зброя.

У калгасе створаны брыгады і звенні, да якіх замацаваны зямельныя ўчасткі, цягло, зброя, сельскагаспадарчы інвентар. У кожнай брыгадзе і звяне распрацаваны агра-тэхнічныя меры-прыемствы, якія данамогуць атрымаць высокі, ваенны ўраджай.

Вяснавую сяўбу мы правядзем у спіслыя тэрміны і на высокім агра-тэхнічным узроўні. Прыкладзем старанне і вырасім стопудовы ўраджай.

В. ЛЕУШУКОУ,
старшыня калгаса
імені Молатава.

Ходасяўскі сельсовет, Меліслаўскага раёна, Магілёўскай абласці.

Мінёр Мікола Падвальнік

Подступы да насілёнага пункта, ператворанага ворагам у моцны вузел абароны, прастрэляваліся кулямётным агнём з абодвух бакоў. Яны былі небяспечныя. Але іменна тут трэба было зрабіць праходы ў мінным полі. Гэту адказную задачу камандаванне даручыла чырвонаармейцу беларусу Падвальніку, які паходзіць з вёскі Глыбава, Рэчыцкага раёна. Узняўшы мінашукальнік, пожніцы і вінтоўку, ён пад накровам ночы адправіўся ў небяспечны шлях.

Паўзком, пчыльна прыціскаючыся да зямлі і заміраючы на месцы, калі ўверх узліталі варожыя ракеты, Падвальнік прабіраўся да месца. Асцярожна водзячы мінашукальнікам, ён поўз усё далей і далей ад пярэдняга краю.

Вопытнае вуха мінера ўлавіла сігнал у падушніках. Значыць, тут міна. Праворныя рукі хутка знаходзяць міну, вывінчваюць узрывацель. Міна абвешкоджана. Зноў Падвальнік паўзе наперад і наперад, выводзячы са строю варожыя міны.

Мікола Падвальнік, здавалася, не звяртаў увагі на кулі, якія свісталі навокал яго, на міны, якія ірваліся зусім побач. Ён рабіў сваю справу, бо ведаў, што кожны адваданы крок нашай зямлі, гэта крок да нашай перамогі.

«Мінёр памыляецца толькі адзін раз у жыцці», — гаворыць франтавая прыказка. Мінёр тры-

мае смерць у руках, і дастаткова аднаго неасцярожнага руху, каб міна ўзарвала яго. Але Мікола Падвальнік не думаў аб гэтым. Не ўпершыню ён адхіляе смерць са шляхоў роднай пяхоты, са шляхоў нашых танкаў. За час вайны ён зняў ужо сотні варожых мін, сустракаўся з рознымі «сюрпрызамі», якія немцы пакідаюць на шляху наступлення савецкіх воінаў. Бачыў ён і заміраваныя трупы немцаў, і заміраваныя дзіцячыя цацкі, гадзіннікі, зажыгалкі, кінутыя як быццам выпадкова. Мікола добра ведае каварства ворага, таму ён працуе асцярожна, але ўпэўнена.

Зусім блізка разарвалася міна. Асколкам яе пашкодзіла мінашукальнік. Як быць? Працаваць далей немагчыма. Варнуцца? Не выканаць баявое заданне? Раздумваць некалі. Хутка світае. І тут яму данамагае кемлівасць. Ён здымае з вінтоўкі штык і пачынае працаваць ім, як пчупам.

Два праходы для пяхоты зрабіў за ноч адважны мінер. Ён зняў 65 варожых мін.

Стомлены, але задаволены Мікола Падвальнік вярнуўся да палых байцоў, а праз гадзіну па яго праходах пайшла пяхота і выбіла немцаў з вёскі.

За мужнасць і адвагу, праўленны ў гэтую ноч, комсамалец Мікола Падвальнік узнагароджаны медаллю «За адвагу».

Лейтнант Л. САСІМОВІЧ.
БЕЛАРУСКИ ФРОНТ.

Так ажывае завод

На аснове соцыялістычнага спарборніцтва

У пачатку лютага было прынята рашэнне пачаць спарборніцтва. Яго ўзначалілі камуністы і комсамольцы. Як вынік — план лютага выканані своечасова, паспяхова выконваецца сакавіцкае заданне. Брыгада штукатураў, якой кіруе тав. Міфедэў, выканала план на 105,4 процанта, брыгада каменшчыкаў тав. Ціманоўскага — на 101,5 процанта. Маладзёжна-комсамольская брыгада дапаможных рабочых тав. Касабукіна перавыконвае норму ў паўтары разы.

Вопыт перадавых брыгад і лепшых людзей мы шырока панулярызуем праз пасценны друк. Выходзяць дзве цэхавыя і адна агульназаводская пасценныя газеты.

Палітычна-масавую работу сярод калектыва праводзяць нашы агітатары. У кожным цэху, брыгадзе і інтэрнаце ёсць агітатары і чытчыкі. Яны знаёмяць рабочых з поспехамі Чырвонай Арміі на франтах Айчынай вайны, з важнейшымі падзеямі за граніцай. Агітатары расказваюць аб вытворчых поспехах рабочых савецкага тылу і мабілізуюць калектыв на выкананне ўзятых абавязанстваў, на хутчэйшае аднаўленне завода.

Хутка будзе закончаны рамонт клуба. Будучы прадзвінца лекцыі і даклады, па-ноў працаваць гурткі мастацкай самадзейнасці.

У бліжэйшы час мяркуецца правесці гутаркі, лекцыі аб ваенна-палітычным і міжнародным становішчы Савецкага Саюза, а таксама аб соцыялістычным спарборніцтве і на іншыя вытворчыя тэмы. Рабочыя і служачыя наведваюць гурток па вывучэнню кнігі таварыша Сталіна „Аб вялікай Айчынай вайне Савецкага Саюза“. Гуртком кіруе камсорг ЦК ВЛКСМ тав. Хацкевіч.

С. ВРУБЛЕЎСКІ,
парторг ЦК ВКП(б).

Рыхтую кваліфікаваных рабочых

Да кожнага кадраванага рабочага ў нас прымацаваны вучні. Я рыхтую шасцёрных вучняў. Двое з іх — Буднікаў і Сяргенка працуюць у інструментальнай, а Рудзінкоў у кузні. Некаторыя кавальскія работы ён выконвае ўжо самастойна.

Я працую кавалём, але сясарную справу таксама ведаю. Мы вырабляем зубілы, малаткі, гаечныя ключы і свёрлы. Сваіх памочнікаў прывучаю таксама да запраўкі зубіл, апілоўкі малаткоў, ключоў.

Сярод вучняў адна дзяўчына. Рыхтую з яе слесара. Яна ўжо можа рабіць апілоўку інструмента.

У мяне вялікі вытворчы стаж — 38 год. Вопыт у мяне ёсць. Я яго з задавальненнем перадаю моладзі, рыхтую з яе спецыялістаў.

Усё на заводзе ў нас зараз падначалена таму, каб хутчэй аднавіць завод, даць прадукцыю.

П. Саўчанка,
каваль механічнага цэха.

Да вайны завод, дзе дырэктарам тав. Калешка, славіўся сваёй прадукцыяй далёка за межамі Беларусі. Нямецка-фашысцкія нягоднікі разбурылі завод, спалілі яго.

Прышла Чырвоная Армія — і на завод вярнулася жыццё. Больш 700 чалавек працуюць на аднаўленні прадпрыемства. Уступаюць у строй цэхі. Усе 47 брыгад працуюць самааддана, выконваючы дзяржаўнае заданне пусціць завод у тэрмін.

Прадукцыю дадзім у тэрмін!

У чэрвені гэтага года наш завод павінен даць першую прадукцыю. Рабочыя і служачыя, інжынеры і тэхнікі тэмпамі ваеннага часу аднаўляюць прадпрыемства. Соцыялістычнае спарборніцтва паміж брыгадамі, цэхамі і асобнымі рабочымі павышае прадукцыйнасць працы.

З першых жа дзён мы звярнулі вялікую ўвагу на стварэнне бытавых умоў для рабочых і служачых. Адкрылі сталовую, адрамантавалі тры 24-кватэрныя дамы, арганізавалі шавецкую і кравецкую майстэрні, адкрылі медыцынскі пункт, аптэку, пошту, магазін.

На заводзе не было інструменту, самых элементарных прыстасаванняў для работы. Мы паладзілі выраб сваімі сіламі, стварылі дапаможныя цэхі.

Непрыгодныя для прадпрыемства машыны мы падабралі са звалкі і адрамантавалі. Такім чынам прыведзены ў парадак пяць машын.

Закачываецца рамонт асноўнага аб'екта завода. Прыведзена ў парадак воданасосная станцыя. Хутка завод будзе працаваць.

Ужо цяпер мы рыхтуем кваліфікаваную сілу. Кадравыя рабочыя абавязаліся падрыхтаваць 150 маладых рабочых розных спецыяльнасцей. Многія вучні ўжо самастойна працуюць, а дзве дзяўчыны — Немцава і Барыскіна вылучаны для работы ў школе фабрычна-заводскага навучання ў якасці інструктараў. Майстры таварышы Саўчанка і Крупадзёраў любюць, па-бацькоўску вучаць і выхоўваюць прымацаваных да іх вучняў.

Усе работы па аднаўленню завода праходзяць у нас дакладна па графіку. Ужо ўсё падрыхтавана да прыёму абсталявання, якое павінна прыбыць у самы бліжэйшы час.

Завод будзе даваць прадукцыю, якая пойдзе для аднаўлення разбураных прадпрыем-

мін. Паміж брыгадамі і цэхамі разгарнулася соцыялістычнае спарборніцтва, ініцыятарамі якога з'явіліся камуністы і комсамольцы.

Партыйная і комсамольская арганізацыя завода ўзначальваюць творчую работу калектыва, накіроўваюць яе, мабілізуюць рабочых і служачых на датэрміновае выкананне ўрадавага задання.

Ніжэй друкуюцца выступленні работнікаў завода.

Комсамольская, маладзёжная

Два месяцы таму назад я прышла на завод. Перад намі быў жудасны малюнак — ад завода-гіганта засталіся адны руіны, замест карпусоў і цэхаў — скрыні. Трэба было брацца за ачыстку цэхаў. Арганізавалі брыгаду. Рашылі працаваць дружна, па-стаканаўску.

Атрымалі заданне — ачысціць пэўную тэрыторыю за 10 дзён. Выканалі яго за 5 дзён. Астатнія дні былі выкарыстаны на іншыя дапаможныя работы. Нам было не лёгка, але са сваёй задачай мы справіліся.

Большасць майёй брыгады — комсамолкі. Па іх прыкладу ўсе дзяўчаты працуюць добра, не лічацца з часам.

Калі мы пачулі пра брыгаду Тацяны Фядорынай, рашылі пераняць яе прыклад. Правалі вытворчую нараву, парайліся. Дзяўчаты парайлі ўшчыльняць свой рабочы дзень, менш часу траціць на абед. Словы не разыхліся са справай. Брыгада выконвае план на 250 процантаў.

Працуем з усёй энергіяй, бо кожная з нас ведае, што перад калектывам завода пастаўлена задача — хуткімі тэмпамі аднавіць прадпрыемства, ужо ў другім квартале даць першую прадукцыю.

Л. Волнава,

брыгадзір комсамольска-маладзёжнай брыгады.

Маладыя сталары

Дзесяць год працаваў я тут да вайны. Куды ні глянь — мая работа і дзёры, і аконныя пераплёты рабіў я. А калі ўстаўлялі машыны і варштаты, я выконваў сталарныя работы.

Немцы ўсё разбілі і спалілі. Колькі майёй працы загінупа тут! Цяпер зноў даводзіцца рабіць тое, з чаго я пачынаў сваю працу на заводзе.

У майёй брыгадзе 16 чалавек. Амаль усе яны не ведалі сталарнай справы, а цяпер навучыліся. Больш здольныя, як, напрыклад, Шчарбатаў, Каленчыкаў, працуюць ужо самастойна.

У першыя дні ў нас не было інструменту. Я пачаў рабіць сам і рубанкі і фуганкі. Навучаю і вучняў гэтаму. Зараз кожны рабочы майёй брыгады забяспечан інструментам.

Мы выконваем заказы для кантор і цэхаў: робім сталы, крэслы, услоны, шафы. Нават усе чарчэжныя — вымяральныя прыборы для механічнага цэха, для галоўнага інжынера таксама робім самі.

Выкарыстоўваем кожную дошку, кожнае палена.

Асноўнае заданне — зрабіць аконныя пераплёты ў цэху — мы закончылі на 7 дзён раней тэрміну.

Ф. Крупадзёраў,

брыгадзір сталарнай брыгады

Жаданне працаваць

Вялікая частка работы па аднаўленню завода кладзецца на рабочых механічнага цэха. Мы павінны даць энергію, ўстанавіць варштаты, увесці механізацыю.

Нямецкія захопнікі спілавалі ўсе бэлькі металічных канструкцый, разбурылі цэхі. Але няма ў свеце такой сілы, якая-б затрымала працоўны парыв савецкага чалавека. Якія-б цяжасці ні прышлось перамагаць, рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі не спыняцца перад імі.

Брыгадам кацельшчыкаў патрабаваліся рэйкі для вырабы канструкцый. І рабочыя хадзілі па руінах, выцягвалі з-пад каменняў бэлькі, збіралі іх па абочынах чыгун-

кі, выцягвалі з балота. Гэткім чынам яны вырабілі 6 і заканчваюць 7-ю металічныя канструкцыі.

Калі толькі пачыналіся аднаўленчыя працы, рабочыя механічнага цэха па-гаспадарску збіралі ў руінах карпусоў усё, што магло ім спатрэбіцца. Яны падбіралі лісты жалеза, трубы, дрот, усякі металічны лом.

Сярод хлама і бітага шчэбню знайшлося вялікае багацце — дэталі да машын. Над імі кралатліва працуюць рамонтнікі, якія збіраюць з гэтых дэталяў машыны.

З пачуццём адказнасці за даручаную справу працуюць рамонтнікі брыгады тав. Адамчыкава. Усяго ў брыгадзе 10 чалавек, але коль-

кі яны ўжо зрабілі! Брыгадзір настойліва навучае маладых, расказвае ім аб сакрэтах механізмаў, якія яны збіраюць. Тав. Адамчыкаў рыхтуе з іх не проста слесараў-рамонтнікаў, а майстраў па машынах. Яго вучні Яськоў і Марозава працуюць ужо самастойна.

Апрача асноўнай работы, механічны цэх вырабляе інструмент для сябе і для іншых цэхаў. Мы робім больш 45 відаў.

Энтузіязм, жаданне хутчэй пусціць завод — вось гарантыя таго, што асноўны аргумент завода мы адновім датэрмінова.

І. КАЛЬМУС

начальнік механічнага цэха.

У нашай роднай сталіцы — Маскве працягваецца будаўніцтва метро. У ваенны час уступілі ў строй Маскварэцкі і Пакроўскі радыусы метро. Яны злучылі цэнтр горада з прамысловымі раёнамі сталіцы. За час свайго існавання паязды метро перавезлі ўжо больш 2 мільярдаў пасажыраў.

На здымку: На станцыі метро „Завод імені Сталіна“.

Фото **М. Трахмана.**

Прывітанне беларускаму народу

26 сакавіка па радыёстанцыі «Савецкая Беларусь» адбыўся вялікі канцэрт майстраў брацкага рускага мастацтва, прысвечаны мужнаму беларускаму народу і яго слаўным сынам — партызанам і партызанкам Беларусі.

У канцэрце прынялі ўдзел лаўрэаты Сталінскай прэміі: народныя артысты Саюза ССР Іван Міхайлавіч Масквін і заслужаны артыст РСФСР Аляксандр Батурын, лаўрэат міжнароднага конкурса выканаўцаў скрыпач Марына Казалупава, заслужаныя артысты РСФСР Наталія Пятроўна Раждзественская і Лідзія Андрэўна Русланава, піяністы Ірына Казалупава і Наум Вальтэр і акардыяністы Камілеў і Максакаў.

Перад канцэртамі з прывітальнымі словам да беларускага народа і яго слаўных сыноў партызан і партызанак выступіў Іван Міхайлавіч Масквін. У сваёй прамове ён заявіў:

— Я хачу, каб пачуў мяне Мінск — сталіца Беларусі, горад-пакутнік, горад-герой. Разам з мінчанамі артысты Мастацкага тэатра перажывалі першыя дні вайны наваліны. Незабывную для нашага тэатра сустрэчу з га-

спіннымі беларусамі перарваў нямецкі звер. Вораг знявечыў цябе, дарагі Мінск, апаганіў, растаптаў, але не сгануў, не скарыў.

Я хачу, каб пачулі мяне шматпакутныя Магілёў і Віцебск, Беласток і Баранавічы. Слёзы і кроў вашы мы бачым у рэках, якія нясуць свае воды па беларускай зямлі. Стогны вашы мы чуем у вятрах, што ляцяць з захаду. Мужайцеся, сябры! Блізка гадзіна вашага вызвалення. Чырвоная Армія ідзе на захад. Паскарайце яе паведы марш сваёй гераічнай партызанскай барацьбой. Помстай, бязлітаснай помстай адплачвайце крываваму ворагу за ўсе яго злачынствы.

Я хачу, каб пачулі мяне свабодныя Гомель і Мозыр, уся вызваленая ад ворага зямля. Чырвоная Армія збіла з вас ланцугі фашысцкага рабства. Радасць вялікага чакавання шчасця азарыла вашы твары.

Няхай-жа рукі вашы будуць нястомнымі. Няхай творчая радасць ваша твораць цуды адраджэння!

Прывітанне табе, родны беларускі народ!

Сорак год з дня нараджэння вядомага паэта Паўлюка Труса

Спаўняецца сорак год са дня нараджэння вядомага беларускага паэта Паўлюка Адамавіча Труса. Трус нарадзіўся ў 1904 годзе, у вёсцы Нізак, Уздзенскага раёна, Мінскай абласці. Нарадзіўся ён у сям'і селяніна і першыя гады юнацтва працаваў разам з бацькам на сельскай гаспадарцы.

Потым школа ў вёсцы Нізак, сямігодка ў мястэчку Узда, Мінскі педагагічны тэхнікум, праца ў Гомельскай газеце і зноў вучоба ў Мінску на педагагічным факультэце Беларускага Дзяржаўнага ўніверсітэта.

15 год пазад, у 1929 годзе, смерць нечакана абарвала жыццё гэтага здольнага беларускага паэ-

та. За 6 год сваёй творчай працы ў беларускай літаратуры Паўлюк Трус напісаў многа лірычных вершаў і некалькі паэм. Былі выданы зборнікі яго твораў: «Вершы», «Ветры буйныя» і поўны збор яго твораў у адным томе, у выданні Акадэміі Наук БССР. У 1941 годзе, напярэдадні вайны, Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі выдала яго выбраныя творы, у якія ўвайшлі вядомыя вершы паэта: «На смерць Леніна», «Памяці таварыша Войкава», верш, прысвечаны Янку Купале, і другія, а таксама паэмы: «Дзесяты падмурак», «Чырвоныя ружы», «Юны змагар» і другія.

Інстытут торфа Акадэміі Навук БССР

Інстытут торфа Акадэміі Навук БССР быў адноўлены паўтары гады таму назад, у канцы 1942 года. Зараз у гэтым інстытуце працуюць 12 навуковых работнікаў. Працу сваю ён вядзе на базе лабараторыі хіміка-тэхналагічнага інстытута імені Д. Мендзеева.

За 1943 год сіламі работнікаў інстытута распрацавана 14 падзвычай адказных навукова-практычных работ. Усе гэтыя работы падпарадкаваны актуальным задачам савецкай народнай гаспадаркі, задачам аднаўлення хімічнай прамысловасці БССР, разбуранай нямецкімі нягоднікамі.

У распрацоўцы новых навуковых работ прынялі ўдзел работнікі інстытута тт. Ракоўскі, Ві-

наградзеў, Блох, Багданаў, Гарачкін і другія. Сярод тэм, распрацаваных сіламі інстытута, — тэхналагічны працэс пры комплекснай перапрацоўцы торфу, атрымманне кокса і матэрыяла паліва, выраб змазачных матэрыялаў, якія ўжываюцца пры рэзцы метала, прасцейшы спосаб вытворчасці цэпаізапліт. Гэта работа мае асаблівае значэнне. Складзена новая схема вытворчасці торфаізапліт з мэтай прымянення іх у часе аднаўлення пабудов.

Распрацаваны таксама меры прыемствы па прасцейшай механізацыі здабычы торфу розным, фрээрным і машына-фармавачным спосабамі.

Комсомольска-маладзёжная змена

ВАСІЛЕВІЧЫ, 3 красавіка. (БЕЛТА). На чыгуначнай станцыі арганізавана комсомольска-маладзёжная змена. Яна выклікала на перадавыя снаборніцтва комсомольцаў і моладзь станцыі Нахаў. Змена абавязалася скараціць тэрміны пагрузкі на 20 мінут, сабраць у перабочы час да 15 красавіка 30 тон металалому.

Моладзь сабрала ўжо 10 тон металалому. Штодня на дзве гадзіны — заняткі: моладзь вучыць ваенную справу. Створан гурток па вывучэнню кнігі таварыша Сталіна «Аб вялікай Айчыннай вайне Савецкага Саюза». Гуртком кіруе стрэлачніца Жэня Псарава. Праведзена ўжо 14 заняткаў.

Якуб Колас у Мозыры

Народны паэт БССР Якуб Колас многа ўвагі ў сваёй творчасці аддаваў Палесся. Палесся прысвечана яго вядомай апавесць «Дрытва», аб Палессі паэт напісаў многа вершаў.

Нядаўна Якуб Колас наведаў вызвалены ад нямецкіх акупантаў цэнтр савецкага Палесся — горад Мозыр. У гэтыя дні ў горадзе пачала працаваць бібліятэка. Ёсць вельмі цікавы. У часе нямецкай акупацыі многія савецкія чытачы хавалі кнігі з глыбокай верай у тое, што прыхдзе час, і бібліятэка ў савецкім Мозыры зноў пачне працаваць. Такім чынам было захавана больш 4.000 кніг, у тым ліку многа беларускай літаратуры. Амаль поўнаасцю захаваны творы Якуба Коласа, Янкі Купалы, Міхася Лынькова.

З дапамогай гарадскога камітэта комсомола (сакратар тав. Рудак) бібліятэка адноўлена. Якуб Колас наведаў яе. Ён дзякаваў комсомольцам за любоў да кнігі, за аднаўленне бібліятэкі.

Паэт пакінуў пісьмо з падзякай мозырскім комсомольцам.

ЭШАЛОН АБСТАЛЯВАННЯ для БЕЛАРУСІ

Для аднаўлення народнай гаспадаркі ў вызваленых раёнах Беларусі з Новасібірска, у парадку брацкай дапамогі, накіроўваецца эшалон з розным абсталяваннем. Даслаюцца такарныя, слясарныя, фрээрныя варштаты і многа іншага абсталявання. Эшалон складаецца з 80 вагонаў.

(БЕЛТА).

700 ТЫСЯЧ РУБЛЁУ НА АБОРОНУ РАДЗІМЫ

Працоўныя Свіцлавіцкага раёна, Гомельскай абласці, унеслі ў кантору Дзяржаўнага 700 тысяч рублёў у фонд абароны радзімы. Апрача гэтага калгаснікі здалі ў фонд пабудовы танкаў 300 пудоў хлеба.

275 тысяч рублёў і 90 пудоў хлеба ў фонд абароны ўнеслі працоўныя Будакашальскага раёна. З кожным днём растуць узносы працоўных.

АДІРЫТЫ ДЗЕСЯТНІ ШКОЛ

У вызваленых раёнах Палесся адбудаваны 6 сярэдніх, 60 няпоўных сярэдніх і 231 пачатковая школы. Значная частка палітасветных устаноў адноўлена ў Брагінскім раёне. Тут працуюць 49 школ, 9 хат-чытальняў і адна раённая бібліятэка.

Мільёны рублёў асигнаваны дзяржавай на аднаўленне і ўтрыманне школ, хат-чытальняў, бібліятэк, дзіцячых садоў. На культурна-бытавыя патрэбы Брагінскага, Хойніцкага, Камарынскага і Васілевіцкага раёнаў адпушчана 21 мільён 432 тысячы рублёў.

КЛОПАТЫ АБ СЕМ'ЯХ ФРАНТАВІКОУ

КАЛІНКАВІЧЫ, 3 красавіка. (БЕЛТА). За апошнія два месяцы ў раёне выканана вялікая праца па дапамозе сем'ям ваеннаслужачых і партызан. Праведзена абследаванне бытавога становішча ўсіх гэтых сем'яў. 44 сем'ям выдана каля паўтары тony хлеба. Выдана грашовая дапамога — больш чым 70.000 рублёў. Апрамантавана 50 дамоў, у якіх жывуць сем'і ваеннаслужачых.

Міжнародная ІНФАРМАЦЫЯ

Агенцтва Рэйтэр аб заяве Эрколі

ЛОНДАН, 1 красавіка. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае наступнае паведамленне свайго спецыяльнага карэспандэнта з Неапаля: «Італьянская камуністычная партыя рашыла прапанаваць другім італьянскім апазіцыйным партыям, каб яны адклалі сваё прапаванне аб адрачэнні караля Віктара-Эмануіла і падтрымалі прапанову аб стварэнні ўрада, які карыстаўся-б падтрымкай усіх партый. Аб гэтым рашэнні было аб'яўлена сёння вядомым італьянскім камуністычным лідэрам Эрколі. Тыдзень таму назад ён прыехаў у Неапаль з Масквы, дзе пражыў у выгнанні 18 год і быў на працягу гэтага часу членам Камінтэрна.

Як аб'явіў Эрколі, новая праграма камуністычнай партыі ўключае тры асноўныя пункты: 1) забеспячэнне адзінства антыфашысцкіх партый, 2) пасля-

важны пытанне аб дзяржаўным упарадкаванні Італіі павінна быць вырашана дэмакратычным шляхам і 3) павінен быць сфарміраваны нацыянальны ўрад на шырокай аснове».

«Мы за ўсё, што ўзмацняе Італію ў яе барацьбе супроць Германіі, і мы супроць усяго, што аслабляе яе, — сказаў Эрколі. — Мы хочам, каб італьянская армія была моцнай і вялікай. Англічане і амерыканцы высадзіліся на нашых берагах для таго, каб дапамагчы нам у барацьбе супроць фашызма пад сцягам свабоды. Мы не зробім нічога, каб перашкодзіць іх справе, але мы хочам, каб італьянская армія змагалася і выкінула гітлераўскіх бандытаў з нашай тэрыторыі. Весці нашу армію і наш ваенна-марскі флот мы папросім не прафесараў і камерсантаў, а вопытных генералаў і адміралаў».

Дзеянні англійскай авіяцыі ў сакавіку

ЛОНДАН, 2 красавіка. (ТАСС). Англійскае міністэрства авіяцыі апублікавала сёння даныя аб дзеяннях англійскай авіяцыі ў сакавіку. На працягу месяца звыш 8.000 англійскіх начных бамбардыроўшчыкаў скінулі на варожыя аб'екты 28.000 тон бомб. Сакавік з'явіўся рэкордным месяцам па стратэгічных начных бамбардыроўках. Звыш 6.000 бамбардыроўшчыкаў дзейнічалі над тэрыторыяй Германіі, скінуўшы на яе каля 20.000 тон бомб. Каля 8.000 тон бомб скінута на акупіраваныя немцамі тэрыторыі. Упершыню ў адной аперацыі — у палёце на Штутгарт 15 сакавіка — удзельнічала звыш 1.000 п'ярых бамбардыроўшчыкаў.

Самыя вялікія налёты былі зроблены на Берлін, Штутгарт, Эсен і Юрбергер.

Аперацыі супроць Германіі праводзіліся на працягу 28 начэй сакавіка. Супроць акупіраванай тэрыторыі англійскай авіяцыі ў сакавіку дзейнічала на працягу 21 ночы.

У сакавіку на Англію было зроблена ўсяго 6 германскіх налётаў параўнаўча вялікіх маштабаў.

Англійская авіяцыя страціла над Еўропай у агульнай складанасці 331 самалёт, а на другіх тэатрах — 222 самалёты ў той час, як германская авіяцыя страціла 349 самалётаў, з якіх 58 знішчана над Англіяй.

Урачысты вечар у Мексіко, прысвечаны Чырвонай Арміі

Мексіко, 1 красавіка. (ТАСС). 29 сакавіка ў Мексіко адбыўся ўрачысты вечар, прысвечаны Чырвонай Арміі і гадавіне разгрому нямецкіх войск пад Сталінградам. Вечар быў арганізаваны камісіяй па каардынацыі дзейнасці іспанскіх рэспубліканцаў, якая прадстаўляе 36 арганізацый.

На вечары прысутнічала 2.000 членаў розных іспанскіх арганізацый і прадстаў-

нікі рабочых, сялян і інтэлігенцыі Мексікі.

У заключэнне ўрачыстага вечара быў паказаны фільм «Сталінград». Ён прагледжаны прысутнымі з глыбокай увагай.

На вечары былі прачытаны шматлікія прывітанні Чырвонай Арміі, у тым ліку ад партыі мексіканскай рэвалюцыі, нацыянальна-сялянскай канфедэрацыі і многіх іншых мексіканскіх народных арганізацый.

РЭЙД САЮЗНІКАУ НА ВОСТРАУ ШОЛТА

Лондан, 2 красавіка. (ТАСС). Па паведамленню алжырскага радыё, англійскія і амерыканскія самалёты і ваенныя караблі ажыццявілі паспяховы рэйд на югаслаўскі востраў Шолта. Уначы на востраве высадзіўся дэсантны атрад, а на світанні англійскія самалёты знішчылі там варожыя збудаванні, у тым ліку радыёстанцыю. З саставу гарнізона вострава ўзята ў палон 111 немцаў.

ДЗЕЯННІ АМЕРЫКАНСКАЙ АВІАЦЫІ

ЛОНДАН, 2 красавіка. (ТАСС). Як афіцыйна паведамляецца, учора амерыканскія бамбардыроўшчыкі зрабілі налёты на прамысловыя аб'екты і камунікацыі Паўднёва-Заходняй Германіі.

Другія злучэнні самалётаў бамбардыравалі германскія аэрадромы ў раёне Брэмена і Гапверна. У час гэтых аперацый знішчана таксама 16 паравозаў і пашкоджана некалькі буксіраў і барж.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.